

COLUMN

Annemarie van de Vreugde

Een opgetuigd skelet in de kamer

We kochten een kerstboom. We waren te laat, hadden nog meer te doen en kozen er gauw eentje uit. Een mooie groene kleur was voldoende, dachten we. Of hij in zo'n netje moest worden gehesen, vroeg de vriendelijke verkoper. Binnen een paar seconden was de boom ingesnoerd. We vertrokken met de verwachting dat de boom eenmaal uit zijn korsetje geknipt, zich zou presenteren als een woudreus met stevige takken vol groene naalden, versierd met uit zichzelf gegroeid engelenhaar.

Maar zoals bij wel meer dingen die je uit een korset bevrijdt, viel de werkelijkheid tegen. De boom had aan de onderkant veel mooie volle takken. Daar bleef de weelderigheid dan ook. Vol aan de onderkant, weinig van boven. Een peer. In dit geval een peer met naalden.

Wat ontbrak aan takken, compenseerde de boom met hoogte. In een poging de verhoudingen iets meer te laten kloppen zaagden we een stuk van de onderkant af. We overwogen de afgehakte takken strategisch in de stam te spijkeren om zo dat gewenste volle effect te bereiken. Een haartransplantatie, maar dan met takken. Onze boom een groene Gerard Joling. Die niet recht wilde staan. Hoe we ook probeerden hem in het gareel te krijgen in zijn standaard, hij bleef scheef en krom. Daar veranderde dat stevige onderstel niets aan.

“ Zoals bij wel meer dingen die je uit een korset bevrijdt, viel de werkelijkheid tegen

In plaats van een takken-transplantatie besloten de dochters, hun vader en ik zo-

veel mogelijk kerstballen en slingers in de boom te hangen om onszelf te overtuigen dat we heus wel een mooie boom hadden uitgekozen. We omhulden hem met meters gouden slingers en lichtsnoeren en verspreidden kerstornamenten, heel veel ballen en kerstmannetjes over zijn schaarse takken. Het hielp weinig. De boom bleef een mager ding waar de lichtjes wel zes keer van boven tot onder omheen kon worden gewikkeld zonder te hoeven trekken aan het snoer. Ondanks kerstornamenten in de vorm van een avocado, pizzapunt, stroopwafel en oliebol had hij nog steeds het uiterlijk van een opgetuigd skelet.

Maar het werd wel onze boom. Gevuld met door de jaren heen verzamelde hangers en herinneringen. Met gaten en fouten, niet perfect. Net als wij. Kerst draait om de liefde voor elkaar, niet om opsmuk tenslotte. Ja ja. Gelukkig is het bijna de hele dag donker en kunnen de gordijnen vroeg dicht. Rotboom. Reageren? a.vandevreugde@pzc.nl

Zo gezegd in deze krant

SOUBURGS STEL IN DE CEL
Tonnen afgetroggeld van dementerende Ko, maar geen straf voor mishandeling wegens verwaarlozing, omdat 'er nooit overleg over taken is geweest'.

– Gerechtshof Den Bosch
► ZEELAND 4

JONG IN ZEELAND

„In Rotterdam heb je drie profvoetbalclubs, maar in Zeeland helemaal niets.”

– Finn de Vlieger (13) uit Zierikzee

► ZEELAND 9

20
DEC
2023

► Ruim miljoen subsidie voor vegetarische vis

Thijs verkoopt alleen nog visvervangers

Een groep bedrijven uit Zeeland en Brabant krijgt een subsidie van ruim 1,1 miljoen euro voor het ontwikkelen en verbeteren van plantaardige visvervangers. Onder aanvoering van Thijs Wullems, een voormalige vishandelaar die het roer omgooide na een ontmoeting met een walvishaai.

Sven Remijnsen
Bergen op Zoom

Ja, Thijs Wullems (43) eet op z'n tijd nog een visje. Simpelweg om de smaak te kunnen vergelijken met die van zijn eigen visvervangende producten. En vooruit, ook omdat hij het nog best lekker vindt. „Maar wel met steeds groter wordende schaamte.” Want na zestien jaar aan de 'andere kant', als handelaar in vis, weet hij genoeg van de internationale visindustrie om daar ernstige bedenkingen bij te hebben. Het gaat er in die wereld op z'n zachtst gezegd niet altijd even diervriendelijk aan toe.

Een paar jaar geleden had Wullems, afkomstig uit Heinkenszand, een ontmoeting die zijn leven veranderde. Tijdens een duiktrip op de Malediven kwam hij oog in oog te zwemmen met een walvishaai. „Een ongelooflijk zeldzaam dier, vijftien meter lang.” Het beest maakte zo'n indruk op hem dat hij besloot niet meer mee te willen werken aan het leegvissen van de zee. „Ik ben echt anders naar de oceaan gaan kijken. Op deze manier kunnen we niet doorgaan.” Wullems richtte de start-up Monkeys by the Sea op en ging zich vanuit Bergen op Zoom toeleggen op het ontwikkelen en produceren van visvervangers.

Die nieuwe toekomst komt in

◀ Thijs Wullems, oprichter van Monkeys by the Sea.

FOTOS MONKEYS BY THE SEA

een stroomversnelling nu een Zeeuws-Brabants consortium onder aanvoering van Monkeys by the Sea een subsidie van ruim 1,1 miljoen euro heeft gekregen: 9 ton uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en 2 ton van de provincie Zeeland. De andere bedrijven die meedoen zijn Meatless (Goes), Coroos (Kappelle), Enough (Sas van Gent), Oosterschelder (Goes) en sterrenrestaurant De Kromme Watergang (Slijkplaat).

Omslag bereiken

Monkeys to the Sea gaat onder meer nieuwe halffabricaten ontwikkelen, een soort basismateriaal dat iedereen vervolgens mag gebruiken. Ook concurrerende bedrijven, maar dat is volgens Wullems een bewuste keuze die een hoger doel dient. „We willen een omslag bereiken. Het belangrijkste is dat we anderen meenemen om ook visvervangers te gaan verkopen.”

Daarnaast wordt er geld gestopt in het verder verbeteren van de producten die Monkeys by the Sea nu al

◀ Een van de visvervangers van Monkey by the Sea.

maakt, zoals vissticks, kibbeling, visfilet en tonijn-, krab- en garnalensalade. „Om de smaak en de textuur van originele vis nog beter te kunnen nabootsen.” Dat gebeurt met louter lokale grondstoffen als tarwe, rijst, fermentatie-eiwit (van het bedrijf Enough), bietenpulp, zeewier en gezuiverd water uit de Oosterschelde. Geen soja, ook geen palmolie. „Niets van ver weg: we hebben in Zeeland genoeg om ons heen.”

Er zijn ook nieuwe producten in ontwikkeling. „Met vis- en ook vleesvervangers zitten we nu nog in de fase dat we de originele producten imiteren. Ze moeten zoveel mogelijk smaken als vis of vlees. Wij willen meer en meer toe naar op zichzelf staande producten die lekker en voedzaam zijn.”

Weinig alternatieven

De vraag naar alternatieven voor vis blijft nu nog achter ten opzichte van vleesvervangers. „Er is nog te weinig op de markt”, zegt Wullems. „Dat horen we ook van consumenten: 'we willen wel stoppen met het eten van vis, maar er zijn zo weinig alternatieven'. Dus er is nog veel ruimte om te groeien.”

Dat is hard nodig ook, vindt hij. „We leven met z'n allen op een grote, blauwe planeet: ruim 70 procent van het oppervlak van de aarde bestaat uit water. Daar moeten we zuinig mee omspringen.”

Toos & Henk

Paul Kusters

▲ Internet: toosenhk.nl

DEN BOSCH

Hof spreekt Jan de K. vrij van oplichting

Het gerechtshof in Den Bosch heeft Jan de K. (83) uit Serooskerke in hoger beroep vrijgesproken van oplichting.

De K. vertelt een schuldhulpverlener in de gevangenis over zijn Amerikaanse fonds, waar 5,5 miljoen dollar in zit. Hij staat onder curatele en kan niet bij het geld. De K. laat hem een 'checking statement' zien. De man gelooft de verdachte en maakt ruim 16.000 euro over. Geld krijgt hij niet. Er is volgens de uitspraak geen bewijs dat het 'checking statement' vals is.